

Je člověk z opice?

OTEČ JAN KOBLÍŽEK

Proti názoru Charlese Darwina nebo Petera Singera, kteří zastávají názor, že mezi zvířetem a člověkem není zásadní rozdíl, stojí řada jiných filozofických názorů a autorit. Ty naopak hájí přesvědčení, že člověk je zásadně jiný od zvířete.

(Dokončení z předchozích čísel)

Na prvním místě je to Aristoteles a jeho tradice rozvinutá ve scholastice. Ten hlásá, že svět je složen z věcí různých přirozeností. Všechny věci zůstávají od svého vzniku až do konce tím, čím jsou. Nedochází k jejich vzájemnému proměňování jednéh ve druhé. Pohyb se děje vždy jen v rámci dané jedné přirozenosti. V aristotelské filosofii je

tak nemožné, aby se např. ze švestky stala postupným vývojem jablko, z křečka žirafa nebo z opice člověk. Samozřejmě, že Aristoteles zná změnu v povaze (přirozenosti) věci. Ta se však může stát jen vnější razantní změnou. Např. když zabijeme a upečeme králíka, již to není králík, ale králíčí pečinka. Jsou však i jiní filozofové, kteří zastávají

názor, že mezi člověkem a zvířetem je zásadní rozdíl. Vzpomeňme na francouzského filozofa René Descarta, který ve své Rozpravě o metodě říká, že i ten nehloupější člověk se nachází na vyšší úrovni, než je to nejdokonalější zvíře, které perfektně vidí, slyší nebo cítí. To proto, že člověk, ač v jednotlivých smyslech velmi nedokonalý, je oproti zvířatům nadán celým souborem schopností, mezi kterými vyniká uvažování.

Na tuto rozumovou stránku kladl velký důraz další filozof, tentokrát z německé oblasti – Immanuel Kant. Ten se domnívá, že člověk májící rozum a schopnost vynášet soudy má „důstojnost“, zatímco zvíře, protože není nadáno rozumem, má pouze „cenu“. Kant tak řadí zvířata mezi „věci“. Zvíře lze totiž prodat za peníze nebo ho směřnit za jinou věc. To však s člověkem nelze.

Zakončíme naši úvahu odkazem na Tomáše Akvinského, který ve svém malém spisku O Království králů kyperskému píše, že člověk, i když se oproti jiným zvířatům jeví na začátku svého života jako nejméně vybaven pro samostatný život, je nadán slovem, schopností žít v politické obci, vydávat zákony a mít práva a povinnosti. Toho nejsou schopni žádní jiní tvorové na zemi.

Foto: ISTuningART - Adobe stock

Všichni jsou už v Mexiku

Všichni jsou už v Mexiku, Buenos Dias, já taky jdu. Aspoň si poslechnu pěknou muziku, co se hraje v Mexiku...

OTEČ JIŘÍ BARHON

Tak tuhle písničku zpíval Michal Tučný a byl to velký hit. Všichni už jsou v Mexiku – kdo by v téhle krásné a rozlehlé zemi na druhé straně naší zeměkoule nechtěl alespoň jednou být? Ano, pro násince je to trochu z ruky, já jsem tam také nebyl. Ale kdyby se mi někdy v budoucnu naskytla možnost se tam přece jen podívat, už teď vím o třech místech, která bych rád navštívil.

Jedno z nich je Aztécký olympijský stadion v mexickém hlavním městě Mexico City, na kterém 6. října 1968 začaly Letní olympijské hry. Při zahajovacím ceremoniálu nastupovali postupně sportovci jednotlivých zúčastněných zemí v čele s vlajkonoscem. Když se objevila naše československá výprava, povstalo všech 100 000 diváků na přeplněném stadionu a začalo nadšeně tleskat a skandovat: „Checo, Checo...!“ Myslím, že nikde jinde a nikdy jindy se ve světě nevzdávala naší zemi tak velká pocta jako právě tehdy a tam. Bylo to totiž jen pár týdnů po sovětské okupaci v srpnu téhož roku. Me-

xiko

a potažmo s ním celý svět tak velmi jasně dával najevo, na čí straně stojí.

Další místo, které bych navštívil, není moc vzdálené. Je to největší a nejnavštěvovanější mariánské poutní místo na světě, Guadalupe. Tam, na vrcholu kopce Tepeyac, se 9. prosince 1531 (a ještě několikrát potom) zjevil indiánovi Juanu Diegovi Panna Maria. V Mexiku působili už tehdy misionáři z Evropy, ale teprve toto mariánské zjevení i jeho podivuhodné okolnosti přispěly k tomu, že Mexičané našli svůj hluboký vztah a svoji cestu k Bohu. Panna Maria Guadalupe se stala patronkou Mexika i celé Latinské Ameriky. Každoročně tam za ní putuje až 20 milionů lidí nejen z Mexika.

Třetí místo, které alespoň patří také neodmyslitelně k Mexiku, je město Sahuayo, ležící asi 500 kilometrů východně od Mexico City. Leží už tam dlouho, ale jeho jméno proslavil před sto lety jeden statečný chlapec jménem José Sanchez del Rio. Není snadné o něm psát, protože při každé řádce se pisatel chvěje rukou i srdcem. Možná by postačilo zadávat se mu do očí na jeho nejznámějším fotopotrétu, protože i jeho pohled vypráví...

Ale těch pár řádek je třeba doplnit také. Narodil se v roce 1913, měl rád své rodiče, sourozence (dva bratry a jednu sestru), miloval také Pána Ježíše a Panu Marii. Zajímavé bylo i to, že uměl jezdit na koni a o koně se starat, protože je doma chovali. To ještě netušil, co budou v jeho životě koně znamenat. Už na začátku dvacátých let nastalo v Mexiku kruté a nemilosrdné pronásledování věřících, které se stále stupňovalo.

Sloužit mši svatou nebo být pokřtěn bylo úředně zakázáno – následovalo věznění nebo trest smrti. Pronásledovatelé křesťanů, vládní vojsko, se ve jménu revoluce nezdržovalo s nějakými soudy. Stačilo i to, že někdo vyznal víru v Ježíše: „Viva Cristo Rey (Ať žije Kristus Král)!“ – a jeho osud byl zpečetěn. Proto v roce 1926 nastalo lidové povstání statečných Mexičanů, ke kterému se připojil i José. Ti ho nechtěli zprvu mezi sebe přijmout, jelikož byl velmi mladý, bylo mu teprve třináct let. Nakonec se to ale podařilo. Nemohl ještě bojovat, ale staral se povstalcům o koně. A když velitelovi při jedné přestřelce koně zastřelili, nabídl mu svého. Velitel se zachránil, nikoli však José, který byl zajat vládními vojáky.

10. února 1928 ho vedli na popraviště. Ještě předtím ho ale kruté mučili, odřezali mu kůži z chodidel a donutili takto dojet až k hrobu. I tam ho mučili dál, bodali bajonetem, nakonec pak zastřelili. Josého rodiče byli přinuceni toto „divadlo revoluce“ sledovat. José si mohl zachránit život, kdyby zapěl Ježíše. Neudělal to, než zemřel, stále opakoval: „Viva Cristo Rey!“ O jeho svatosti se vědělo už tenkrát a bylo to se vším všudy potvrzeno v roce 2016,

kdy se všichni věřící v Mexiku a v celém světě, kteří znali jeho životní příběh, radovali z jeho svatořečení.

Do Sahuaya, města sv. José Sancheze del Rio, kde se narodil, vyrůstal a kde je pochován, tam k jeho hrobu, bych se vypravil nejdříve, kdybych se někdy dostal do Mexika. Myslím, že tam

dle mne zve i ostatní, zvláště ty mladší, než jsem já.

Tak: „Adios, amigos – Nos vemos en Mexico (Na shledanou v Mexiku)!“

A pokud bychom se tam pro tu velkou vzdálenost přece jen nedostali, určitě nás José zve na cestu statečnosti a pevnosti ve víře, po které krácel on.

Helena Filikova

JÁHEN JOSEF JANŠTA

Jmenuji se Tomáš a chodím do páté třídy. Píši vám o objevu, který jsem učinil s postem. Je postní doba a máme se postit. Ale proč? Jaký to má smysl? Proč se mám trápit a nejíst, když mám jídla dost? Přiznám se vám, že jsem půst moc nemusel.

Jednou říkal náš pan farář při kázání, že půst nás může vést k větší lásce k Pánu Ježíši. A takový půst přináší do srdce radost. Nechápal jsem to. Pro mne půst bylo trápení, smutek.

Jednou se stalo, že maminka toho měla v práci strašně moc. Kromě toho tatínek musel odjet kamsi na školení. Byla proto na všechno sama. K tomu ji volali do školy kvůli bráčkovi – našla mu matiku. Proto odjel na víkend k dědečkovi, který umí bezva matematiku vysvětlit. Zůstali jsme v sobotu s maminkou sami a já se těšil na báječný sobotní oběd. Ráno si maminka povzddechla: „Teď ještě to vaření, já se z toho snad zblázním.“

Bylo mi maminky líto a řekl jsem jí: „Dneska nechci oběd. Vezmu si chleba s máslem.“

Maminka se divila. „Ty se chceš fakt postit?“

„Ano, chci,“ odpověděl jsem pevně. Cítil jsem, jak to mamince ulevilo. Rozběhla se k pracce a přitom si zpívala. Měl jsem z toho radost i já. Když se blížilo poledne, tak se mi

vnucoval obrázek vonící polévky i dozleta vysmaženého řízku, který jsem miloval. Ale jedli jsme s maminkou chleba s máslem, ona pila kefir a já vodu se šťávou. K večeru jsme pak měli uvařené brambory s mlékem.

Večer při modlení mi maminka děkovala, že nemusela vařit a mohla si udělat práci, která jí tižila. Byla plná radosti a já byl šťastný s ní a měli jsme se moc rádi. Zažil jsem, jak půst přináší radost a lásku.

Jednou v pátek jsem to udělal tak, jak nám radí pan farář. Ráno jsem řekl Pánu Ježíši: Dnes se postím. Chci ti tak ukázat, že tě mám rád.

Byly jarní prázdniny, a tak jsem mohl jít jako tehdy v sobotu s maminkou. Večer jsem měl radost a Pána Ježíše jsem měl rád jinak a víc než dosud.

Píši vám to, kluci, abyste poznali tak jako já, že půst sice není lehký, ale zvládnout se to dá. Přeji vám, abyste to také dokázali.

Tomáš

Ilustrace: Jiří Vančura